

Мета: розповісти учням про Азовське море; розвивати мислення, комунікативні навички; виховувати бережливе ставлення до навколишнього середовища.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

1. Відповіді на запитання для повторення з рубрики «Перевір себе» (с. 124)

2. Гра «Відповідності»

Озеро	частина океану, яка заглибилась у суходіл
Море	великі простори води, що вкривають земну поверхню
Океан	водойма, яка виникла у природних западинах на поверхні землі

3. Фронтальна робота

— Продовжіть речення.

Озерами називають водойми, які...

— Чим озеро відрізняється від ставка?

— Вода у морях гірко-солоня, в озерах вода також буває гірко-солоня.

Чим же озера відрізняються від морів?

— Для людини річка мала і має велике значення. Чому ще в далеку давнину люди намагалися поселитися поблизу річки? (*Річка постачала питну воду, рибу, люди підстерігали дичину біля водопою.*)

— Поміркуйте, звідки в морській воді беруться солі?

Якби всю воду в океанах і морях випарувати, то залишилося б стільки солі, що розстеливши її на суші, отримали б пласти заввишки понад 150 км.

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ І МЕТИ УРОКУ

— Сьогодні на уроці ви дізнаєтеся про Азовське море.

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Розповідь учителя

Азовське море — це мілководна водойма з плоским дном. Середня глибина його становить 8–10 м, а максимальна — 14 м. Рівень моря під впливом сильних вітрів і припливу річкової води зазнає значних коливань. Вітри іноді відганяють воду від берега, оголюючи дно моря.

Азовське море є унікальним. Це своєрідний рибний розплідник, одна з найбагатших, найпродуктивніших водойм світу. У морі мешкають безліч видів риб.

2. Робота за підручником (с. 124–127)

Вправа «Мікрофон»

Учні відповідають на запитання на с. 124.

Працюють за завданнями підручника на с. 125.

— Назвіть рослини Азовського моря.

— Які риби там мешкають?

— Яке значення Азовського моря для людини?

— Що забруднює Азовське море?

— Що ще завдає шкоди цій цілющій водоймі?

— Які заходи вживають для охорони вод Азовського моря і його узбережжя?

- Розкажіть, про що ви прочитали у «Бібліотечці природодослідника».
- Прочитайте і запам'ятайте висновки на с. 127.
- Якими словами ви збагатили на уроці свій словник?

3. Фізкультхвилинка

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

1. Гра «Так чи ні?»

- Вода — найбільш поширена речовина на землі. (+)
- Вода є усюди: в морях, океанах, у ґрунті, річках, повітрі. (+)
- Вода може перебувати лише в двох станах. (–)
- Життя на Землі можливе без води. (–)
- Вода входить до складу живих організмів. (+)
- Водойми бувають природними і штучними. (+)
- Водосховище, ставок — це природні водойми. (–)
- Річка Дніпро бере свій початок в Україні. (–)
- Дунай — «інтернаціональна» річка. (+)
- Найбільшим прісним озером України є озеро Ялпуг. (+)
- Азовське море глибше за Чорне. (–)
- Водойми не потребують охорони. (–)

2. Робота над прислів'ями

Хоч море велике, та вода не годиться.

Чекай з моря погоди, то роса очі виїсть.

Нащо в море воду лити, коли й так море повне.

Хоч річка і невеличка, а береги ламає.

Коло річок колодязів не копають.

Кожна жаба своє болото хвалить.

У тихому болоті чорти плодяться.

Витягни біду з болота, а вона тобі на голову сяде.

З брудної води ще ніхто чистим не вийшов.

Вода все сполоще, крім лихого слова.

— Яке прислів'я приховане в «алфавітній загадці»?

26, 19, 28 17, 19, 21, 7 3, 7, 16, 11, 15, 7,

23, 1 3, 19, 6, 1 18, 7 4, 19, 6, 11, 23, 31, 22, 33.

(Хоч море велике, та вода не годиться.)

3. Гра «П'ять речень»

Учні в п'яти реченнях формулюють засвоєні на уроці знання.

VI. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ. РЕФЛЕКСІЯ

— Що нового ви дізналися на уроці?

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Підручник (с. 124–127).